

Informacinis lapas apie tymus

Kas yra tymai

Tymų infekciją sukelia virusas ir ji labai lengvai plinta tarp žmonių. Prasidėjus simptomams, žmonės gali greitai pasijusti blogai. Susirgti tymais galima bet kurio amžiaus, tačiau dažniausiai jais užsikrečia maži vaikai.

Kaip tymai plinta

Užsikrėsti tymais galima artimai bendraujant su sergančiuoju tymais. Tai gali įvykti per orą, kai tymais sergantis asmuo kosėja ar čiaudi, arba liečiant daiktus, ant kurių buvo kosima ar čiaudima. Tymai labai lengvai plinta namuose ir kitose vietose, kur žmonės artimai bendrauja.

Nuo užsikrėtimo tymais galite apsisaugoti, jei esate pasiskiepiję dviem tymų, kiaulytės ir raudonukės (MMR) vakcinosis dozėmis arba jei anksčiau esate persirgę šia infekcija.

Tymais sergantis asmuo gali platinti infekciją 4 dienas iki bėrimo ir 4 dienas po to, kai jam pasireiškia bėrimas.

Tymų simptomai

Tymų simptomai paprastai pasireiškia praėjus 10–12 dienų po užsikrėtimo infekcija. Kartais gali prirėkti iki 21 dienos, kol pasireiškia kokie nors simptomai.

Tymai paprastai prasideda į peršalimą panašiais simptomais. Pirmieji tymų simptomai:

- karščiavimas;
- sloga arba užsikimšusi nosis;
- čiaudulys;
- kosulys;
- paraudusios, perštincios, ašarojančios akys.

Po kelių dienų gali atsirasti baltų dėmelių ant skruostų ir lūpų vidinės dalies. Šios dėmelės paprastai išlieka kelias dienas.

Bėrimas paprastai atsiranda praėjus 2–4 dienoms po į peršalimą panašių simptomų pradžios. Bėrimas prasideda ant veido ir už ausų, paskui išplinta po visą kūną.

Tymų bėrimo dėmelės kartais gali būti iškilusios. Jos gali susijungti ir sudaryti dėmėtus lopinėlius. Paprastai jos nekelia niežulio.

Ant baltos odos bėrimas atrodo rudas arba raudonas. Ant rudos ir juodos odos jis gali būti sunkiau pastebimas.

Kiek rimti yra tymai?

Maždaug 1 iš 15 tymais susirgusių žmonių gali pasijusti labai blogai. Didesnė tikimybė, kad sunkiai susirgs mažesni vaikai, nėščios moterys ir žmonės, kurių imuninė sistema nusilpusi.

Sunkesnės tymų komplikacijos gali būti šios:

- ausų infekcijos;
- plaučių infekcija (pneumonija);
- viduriavimas;
- dehidracija;
- traukuliai (rečiau pasitaikantys).

Jei tymais užsikrečia nėščioji, ji gali netekti kūdikio arba pagimdyti pirma laiko.

Tymų prevencija

Geriausias būdas išvengti tymų yra MMR vakcina.

Vakcina vaikams paprastai skiriama dviem dozėmis. Pirmoji dozė skiriama 12 mėnesių amžiaus vaikams, o antroji – sulaukus 3 metų ir 4 mėnesių.

Jei nustatyta, kad Jūsų vaikas artimai bendravo su tymais sergančiu asmeniu, kartais gydytojas gali rekomenduoti MMR vakciną skirti anksčiau nei šios numatytos dozės. Jei dozė skiriama jaunesniam nei 12 mėnesių kūdikiui, tuomet vis tiek reikia skirti dvi įprastas MMR vakcinas dozes įprastu laiku (tarp visų dozių turi būti mažiausiai mėnesio tarpas).

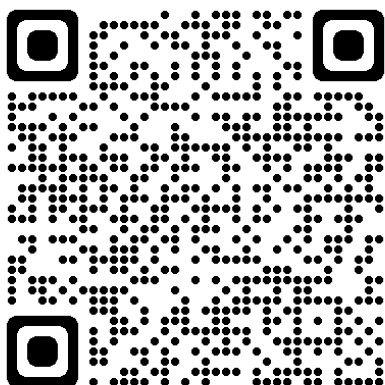
Jei asmuo praleido dozę arba nežino, ar buvo paskiepytas, pasiskiepyti galima bet kokio amžiaus. Tėvai ir globėjai savo vaiko skiepavimo įrašus gali patikrinti jo raudonojoje knygelėje.

Nėščios moterys arba asmenys, kurių imuninė sistema yra nusilpusi, neturėtų būti skiepjami. Jei jie mano, kad turėjo kontaktą su tymais sergančiu asmeniu, turėtų kreiptis patarimo į savo šeimos gydytoją arba akušerę.

Daugiau informacijos apie MMR skiepus rasite svetainėje:

<http://www.nhs.uk/conditions/vaccinations/mmr-vaccine>

Arba nuskaitykite QR kodą:

Laikymasis atokiau nuo kitų žmonių sergant tymais

Tymais sergantis asmuo gali platinti infekciją 4 dienas iki bėrimo. Bėrimui jau prasidėjus, asmuo dar 4 dienas gali platinti infekciją.

Jei sveikatos priežiūros specialistas Jums nurodė, kad galbūt sergate tymais, turėtumėte neiti į vaikų priežiūros įstaigą, mokyklą ar darbą bent 4 dienas nuo tada, kai pirmą kartą pasirodė bėrimas. Po 4 dienų galite grįžti prie įprastinės veiklos, jei jaučiatės gerai ir nebeturite temperatūros.

Gydymas sergantiems tymais

Tymais sergančio asmens būklė paprastai pradeda gerėti maždaug po savaitės.

Rekomenduojama ilsėtis ir gerti daug skysčių, pavyzdžiui, vandens, siekiant išvengti dehidratacijos.

Tymai kartais gali sukelti kitas ligas. Joms gydyti gali būti skiriami antibiotikai.

Jei sveikatos priežiūros specialistas Jums nurodė, kad galbūt sergate tymais, ir manote, kad Jums arba Jūsų vaikui pasireiškia rimtesni padariniai sveikatai, turėtumėte kreiptis į savo šeimos gydytoją.

Daugiau informacijos apie tymus rasite:

<http://www.nhs.uk/conditions/measles>

Arba nuskaitykite QR kodą:

